

Budżety gospodarstw domowych w województwie podlaskim w 2023 r.

10.10.2024 r.

↑ **8,5%**

Wzrost przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych w skali roku

W 2023 r. w województwie podlaskim zaobserwowano wzrost dochodów na 1 osobę w gospodarstwach domowych w ujęciu rocznym. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny ukształtował się na poziomie nieco wyższym od zanotowanego w kraju. W porównaniu z 2022 r. nastąpił wzrost wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych. Były one niższe od średnich w Polsce. Więcej niż przed rokiem gospodarstw domowych w regionie oceniło swoją sytuację materialną pozytywnie, a mniej negatywnie i przeciętnie.

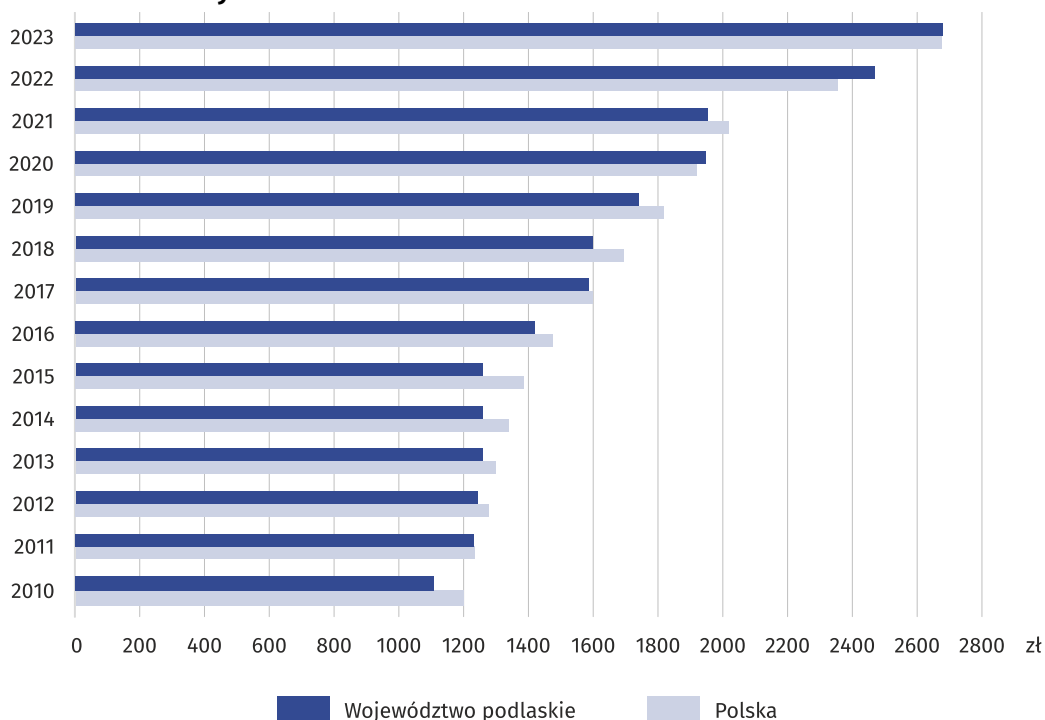
W 2023 r. w województwie podlaskim badaniem budżetów objęto 1220 gospodarstw domowych, co stanowiło 4,3% ogólnej liczby gospodarstw zbadanych w Polsce. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wyniosła 2,40, podczas gdy w kraju ukształtowała się na poziomie 2,43.

Dochody gospodarstw domowych

W 2023 r. w województwie podlaskim przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych wyniósł 2681,20 zł i był nieznacznie (o 2,90 zł) wyższy niż średnio w kraju. W porównaniu z poprzednim rokiem kwota ta w województwie wzrosła o 8,5%, podczas gdy w kraju zwiększyła się o 13,7%.

W porównaniu z poprzednim rokiem wzrósł udział dochodów ze świadczeń społecznych oraz z pracy na własny rachunek, a zmniejszył się udział dochodów z pracy najemnej w przeciętnym dochodzie rozporządzalnym przypadającym na 1 osobę w gospodarstwie domowym

Wykres 1. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Na dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego składają się przede wszystkim dochody z pracy najemnej oraz dochody ze świadczeń społecznych. W 2023 r. w województwie podlaskim ich udział w dochodzie rozporządzalnym wyniósł odpowiednio 39,7% i 31,1% (w kraju – 55,7% i 29,6%).

Tablica 1. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych

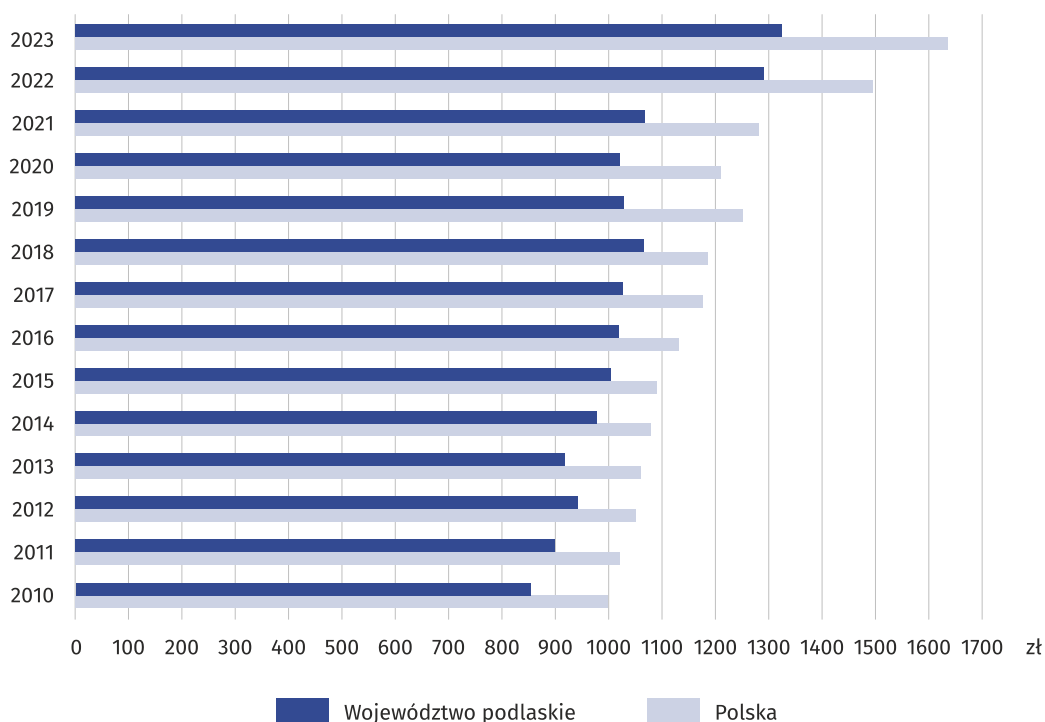
Wyszczególnienie	2022	2023	
		województwo podlaskie	Polska
	w złotych		
Ogółem	2471,05	2681,20	2678,30
w tym dochody:			
Z pracy najemnej	1044,31	1064,19	1491,28
Z pracy na własny rachunek	157,90 ^a	191,67 ^b	270,76
Ze świadczeń społecznych	697,27	833,24	791,57

a, b Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 13,56%, b – 14,50%.

W porównaniu z 2022 r. w Podlaskiem zmniejszył się udział dochodów z pracy najemnej (o 2,6 p. proc.) w dochodzie rozporządzalnym. Wyższy niż przed rokiem był natomiast udział dochodów ze świadczeń społecznych (o 2,9 p. proc.) oraz dochodów z pracy na własny rachunek (o 0,7 p. proc.).

Wydatki gospodarstw domowych

Wykres 2. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych

W odniesieniu do 2022 r. zanotowano wzrost udziału wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe oraz na użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii w wydatkach ogółem na 1 osobę w gospodarstwach domowych, a spadek odsetka wydatków na transport

W 2023 r. przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych w województwie podlaskim wyniosły 1324,01 zł i były o 312,28 zł niższe niż średnio w kraju. W porównaniu z 2022 r. nastąpił ich wzrost o 2,6% (w kraju zanotowano wzrost o 9,4%).

Tablica 2. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Wyszczególnienie	2022	2023	
		województwo podlaskie	Polska
	w złotych		
Ogółem	1290,71	1324,01	1636,29
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	1248,01	1278,01	1580,09
w tym:			
Żywność i napoje bezalkoholowe	395,84	434,97	444,81
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	38,25	39,47	42,75
Odzież i obuwie	47,91	46,76	62,48
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	209,32	235,56	325,33
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	62,96	62,34 ^b	78,57
Zdrowie	69,41	70,65	85,28
Transport	186,28 ^c	116,53	147,55
Łączność ^d	57,94	60,06	67,83
Rekreacja i kultura	62,39 ^e	63,27 ^f	100,82
Edukacja	6,87 ^g	10,34 ^h	14,22
Restauracje i hotele	50,67	60,20 ⁱ	83,57
Pozostałe towary i usługi	59,24	77,20 ^k	102,50

a łącznie z kieszonkowymi nieuwzględnionymi w podziale według rodzajów wydatków. b–c, e–k Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: b – 15,96%, c – 14,34%, e – 10,87%, f – 11,40%, g – 22,99%, h – 28,41%, i – 20,09%, k – 15,27%. d łącznie z wydatkami na usługi internetowe.

W analizowanym roku w strukturze wydatków gospodarstw domowych w województwie podlaskim aż 96,5% stanowiły wydatki związane z zakupem towarów i usług konsumpcyjnych (w kraju – 96,6%). Na żywność i napoje bezalkoholowe gospodarstwa domowe przeznaczyły przeciętnie 32,9% ogólnej kwoty wydatków. Znaczącą grupą wydatków poniesionych przez gospodarstwa domowe były opłaty z tytułu użytkowania mieszkania lub domu i za korzystanie z nośników energii, które stanowiły 17,8% ogółu oraz wydatki na transport – 8,8%.

W porównaniu z 2022 r. w Podlaskiem zwiększył się przede wszystkim udział wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe (o 2,2 p. proc.) oraz na użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii (o 1,6 p. proc.) w wydatkach ogółem. Niższy niż przed rokiem był natomiast udział m.in. wydatków na transport (o 5,6 p. proc.).

Struktura przeciętnych miesięcznych wydatków gospodarstw domowych w województwie podlaskim nie odbiegała znacząco od struktury tych wydatków w kraju. Największą różnicę odnotowano w przypadku wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe, których udział w województwie był o 5,7 p. proc. wyższy niż średnio w kraju. Niższy od średniej krajowej był natomiast udział wydatków m.in. z tytułu użytkowania mieszkania lub domu i korzystania z nośników energii (o 2,1 p. proc.) oraz na rekreację i kulturę (o 1,4 p. proc.).

W porównaniu z 2022 r. w województwie w przypadku niemal wszystkich rodzajów wydatków odnotowano wzrost, przy czym największy dotyczył wydatków na edukację (o 50,5%), pozostałe towary i usługi (o 30,3%) oraz restauracje i hotele (o 18,8%). Zmniejszyły się natomiast znacząco (o 37,4%) wydatki na transport.

Spożycie artykułów żywnościowych

W 2023 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, w województwie podlaskim zwiększyło się spożycie m.in.: masła (o 23,5%), jogurtów (o 10,7%), serów i twarogów (o 9,0%) oraz jaj (o 1,7%). Spadło natomiast spożycie m.in.: cukru (o 30,4%), ryb i owoców morza (o 12,9%), wędlin i innych przetworów mięsnych (o 10,5%) oraz warzyw (o 9,4%), w tym ziemniaków (o 6,8%).

W skali roku najbardziej wzrosło spożycie masła, natomiast znacznie spadło spożycie cukru

Tablica 3. Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Wyszczególnienie	2022	2023	
		województwo podlaskie	Polska
Pieczywo i produkty zbożowe – w kg	5,31	5,14	4,99
w tym pieczywo ^a	2,71	2,71	2,61
Mięso – w kg	6,09	5,64	4,85
w tym:			
mięso surowe	3,56	3,34	2,79
wędliny i inne przetwory mięsne ^b	2,29	2,05	1,83
Ryby i owoce morza ^c – w kg	0,31	0,27	0,24
Mleko ^d – w l	3,11	3,05	2,76
Jogurty – w kg	0,56	0,62	0,61
Sery i twarogi ^e – w kg	0,78	0,85	1,01
Jaja – w szt.	10,32	10,50	10,60
Oleje i tłuszcze – w kg	1,02	0,95	1,01
w tym masło	0,17	0,21	0,32
Owoce – w kg	3,41	3,36	3,71

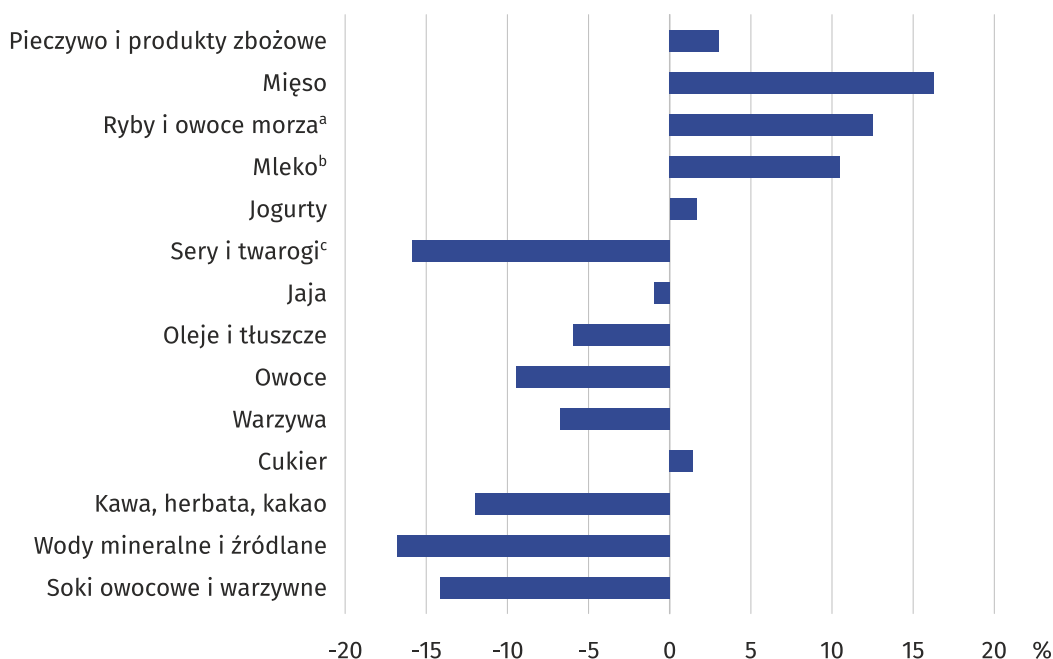
a Bez pieczywa chrupkiego, tostowego i pieczywa cukierniczego. b Łącznie z wyrobami garmazeryjnymi, bez przetworów podrobowych. c Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych, bez konserw rybnych. d Bez zagęszczonego i w proszku. e Bez słodkich serków.

Tablica 3. Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (dok.)

Wyszczególnienie	2022	2023	
		województwo podlaskie	Polska
Warzywa – w kg	7,03	6,37	6,83
w tym ziemniaki	2,64	2,46	2,39
Cukier – w kg	1,02	0,71	0,70
Kawa, herbata, kakao – w kg	0,23	0,22	0,25
Wody mineralne i źródlane – w l	5,09	4,95	5,95
Soki owocowe i warzywne – w l	0,92	0,85	0,99

W analizowanym roku w województwie podlaskim odnotowano zdecydowanie większe niż średnio w kraju spożycie na 1 osobę w gospodarstwach domowych: mięsa (o 16,3%), w tym mięsa surowego (o 19,7%) oraz wędlin i innych przetworów mięsnych (o 12,0%), a także ryb i owoców morza (o 12,5%) oraz mleka (o 10,5%). Mniejsze było natomiast spożycie m.in.: masy (o 34,4%), wód mineralnych i źródłanych (o 16,8%), serów i twarogów (o 15,8%).

Wykres 3. Odchylenia przeciętnego miesięcznego spożycia wybranych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych w województwie podlaskim względem ich przeciętnego miesięcznego spożycia w kraju w 2023 r.

a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych, bez konserw rybnych. b Bez zagęszczonego i w proszku. c Bez słodkich serków.

Wyposażenie w niektóre przedmioty trwałego użytkowania

W 2023 r., podobnie jak rok wcześniej, powszechnie występującymi w gospodarstwach domowych w województwie podlaskim dobrami trwałego użytkowania były pralki automatyczne lub pralko-suszarki, odbiorniki telewizyjne i telefony komórkowe. Ponad 3/4 gospodarstw domowych posiadało smartfon oraz kuchenkę mikrofalową.

W analizowanym roku, w porównaniu z rokiem poprzednim, w województwie odnotowano wzrost udziału gospodarstw domowych posiadających m.in. sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku (o 12,7 p. proc.) oraz kuchenkę mikrofalową (o 5,4 p. proc.). Zmniejszył się zaś udział gospodarstw domowych posiadających m.in. telefon stacjonarny (o 6,3 p. proc.) oraz rower (o 6,1 p. proc.).

Gospodarstwa domowe były znacznie lepiej niż przed rokiem wyposażone w dobra trwałego użytkowania, takie jak sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku oraz kuchenka mikrofalowa

Tablica 4. Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania^a

Wyszczególnienie	2022		2023	
	województwo podlaskie		Polska	
	w % ogółu gospodarstw domowych			
Pralka automatyczna lub pralko-suszarka	96,7	99,2	98,8	
Zmywarka do naczyń	49,0	49,7	56,8	
Kuchenka mikrofalowa	73,0	78,4	69,9	
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	56,6	69,3	64,9	
Odbiornik telewizyjny	97,4	97,9	95,1	
Telewizja kablowa lub satelitarna	52,8	51,8	64,4	
Telefon stacjonarny	14,6	8,3	9,9	
Telefon komórkowy	98,5	97,6	98,8	
w tym smartfon	84,7	80,3	88,2	
Konsola do gier	12,8	16,8	17,5	
Komputer osobisty, laptop, tablet	76,0	73,4	78,6	
Drukarka, urządzenie wielofunkcyjne (drukarka, skaner, ksero)	42,9	41,9	41,0	
Rower (bez dziecięcego)	72,7	66,6	62,7	
Motocykl, skuter, motorower	4,7	6,5	5,1	
Samochód osobowy	77,4	74,3	73,0	

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

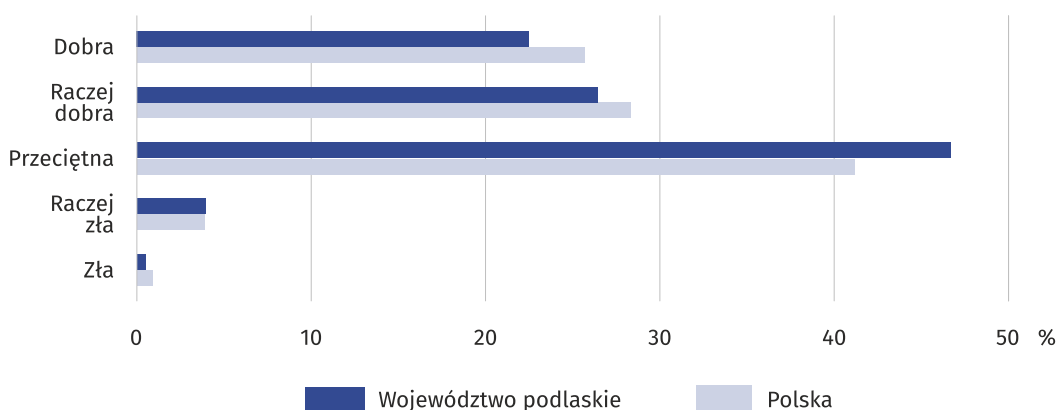
W 2023 r. w województwie podlaskim, w odniesieniu do średniej krajowej, odnotowano wyższy odsetek gospodarstw domowych posiadających m.in.: kuchenkę mikrofalową (o 8,5 p. proc.), sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku (o 4,4 p. proc.) oraz rower (o 3,9 p. proc.). Niższy był natomiast stopień wyposażenia gospodarstw domowych m.in. w: telewizję kablową lub satelitarną (o 12,6 p. proc.), smartfon (o 7,9 p. proc.) i zmywarkę do naczyń (o 7,1 p. proc.).

Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych

W 2023 r. w województwie podlaskim swoją sytuację materialną jako dobrą oceniło 22,5% gospodarstw domowych, a jako raczej dobrą – 26,4%. W ciągu roku odsetek oceniających sytuację swego gospodarstwa pozytywnie zwiększył się o 4,4 p. proc. (w kraju wzrósł o 3,4 p. proc.).

Udział gospodarstw określających swoją sytuację materialną jako przeciętną wyniósł 46,7% i w porównaniu z 2022 r. zmniejszył się o 2,1 p. proc. (w kraju spadł o 2,3 p. proc.).

Wykres 4. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2023 r.

W omawianym roku w województwie podlaskim odsetek gospodarstw domowych postrzegających swoją sytuację jako raczej złą ukształtował się na poziomie 3,9%, a oceniających ją jako złą – na poziomie 0,5%. Udział gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną negatywnie był o 2,3 p. proc. niższy od zanotowanego przed rokiem (w kraju zmniejszył się o 1,1 p. proc.).

Uwaga

Dane od 2021 r. pochodzące z badania budżetów gospodarstw domowych uogólniono w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, uwzględniając dodatkowo strukturę ludności według wieku i płci, w związku z czym nie są one w pełni porównywalne z analogicznymi danymi za lata wcześniejsze. W związku z uaktualnionym uogólnieniem, wyniki za lata 2021–2022 różnią się od wcześniej publikowanych.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Zanotowano wyższy niż rok wcześniej odsetek gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną pozytywnie, natomiast zmniejszył się udział gospodarstw, które oceniały ją negatywnie lub przeciętnie

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Białymstoku
Dyrektor Ewa Kamińska-Gawryluk
Tel: 85 749 77 15

Rozpowszechnianie:
Informatorium Statystyczne
Tel: 85 749 77 45, 85 749 77 88

bialystok.stat.gov.pl

[@Bialystok_STAT](https://twitter.com/Bialystok_STAT)

[@UrządStatystycznywBiałymstoku](https://www.facebook.com/UrządStatystycznywBiałymstoku)

Powiązane opracowania

[Budżety gospodarstw domowych w 2023 r.](#)

[Sytuacja gospodarstw domowych w 2023 r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#) → Ludność → Gospodarstwa domowe

[Dziedzinowe Bazy Wiedzy – Warunki życia ludności](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Budżet gospodarstwa domowego](#)

[Dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego](#)

[Gospodarstwo domowe](#)

[Spożycie artykułów żywnościowych w gospodarstwie domowym](#)

[Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstwa domowego](#)

[Wydatki gospodarstwa domowego](#)

[Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne](#)

[Wyposażenie gospodarstw domowych](#)